

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj IV.

V sredo 27. Velkitravna 1846.

List 21.

Vdova siroti.

(Svobodno po M. Delarju).

Spi, detešce, v spanji krasnim,
Lej! nad vzglávijem tvojim,
Še tak mîrnim, kratkočasnim,
Se naslanja z licam jasnim
Srebrokrili Kerubim.

Vervaj mênî, on miluje
Izročenea svojiga;
On zvestó nad táboj čuje,
On te ljubi, on neguje
Mladost bitja tvojiga!

Al ta nebesčan kriláti,
Le ta ángel, kdo je on?
On je rajnki ôce zlati,
Vajen k tebi je letáti
Osladvát tvoj mîrni sôn. *)

On je, on! In še žarijo
Se v ljubezni mu oči;
Persi v radosti kipljo,
In krog ust se še blišijo
Sméhki kdajne nežnosti.

O de bil bi, dete mîlo,
S táboj on na vekomaj!
Varno bi svoj pót hodilo,
Vedno bi ti srečno bilo, —
Našlo bi na zemlji ráj.

Rodoljub Ledinski.

Nekaj kemije (ločbe) kmetovavcam.

(Nadalje.)

Nar večî kemijska fabrika.

(Nasledba 20. §).

Popred ko se goreče gore spluvajo, so okoli njih in deleč po deželah hudi potresi; velikrat se pa tudi zemlja strese, brez de bi se kaka znana goreča gora spluvala; potresi so večkrat strašne prigodbe za človeštvo, mnoge mesta so že posuli, dezele razdjali, ljudi in živine na tavžente pobili. V Ameriki je potres neko mesto z novim jezeram

*) Sôn, senj ali spanje.

v popred lepi dolini zalil, de pri tihim bistrim vremenu po njim veslaje vidi se na njegovim dnu celo mesto z cerkvami, ulicami in tergi, po katerih se pa namesto ljudi mnoge vodne zverine sprehajajo.

Podzemeljski gázi vzdigujejo v velicîh močir-jih vlačno in nepretergljivo blato kviško k visokim kopam, ktere se kot strašni blatni povodnji deleč čez obdelano deželo razlijejo in jo zakrijejo, večkrat so že kakor na Gerškim velike otoke iz morja na dan vzdignili, drugej pa podpore blizo morja ležečih dežel pretergali, de so se vanj pogreznile. Kakor razrije in povzdigne kert v vertu zemljo, takó so jo podzemeljski gázi razrili in semtertje v visoke, na več krajih po 50, tudi čez 100 milj dolge gore razkrojili in povzdignili takó, de še dan današinj po več tavžent letih je vsacimu večimu in votlimu voglu ene gore, rivec ali nos te druge na ravnost nasproti obrnjen; ko bi se tedaj pogreznile, bi vsi nosi v svoje vogle padli, v katerih so nekdañ bili.

Kar je navadnih rudov razun železa, kakor zlató, srebró, svinc i. t. d. so vsi ali čisti, kakor na priliko zlató, ali zedinjeni s kislicam, žepam ali družimi pervinami iz nezmerjenih globčin v podobi puhov se vzdignili, razpoke med skalovjem, v njih ohladivši se, napolnili, in se v njih sprijeli, kakor terde saje v dimniku, — ali kakor žgó v Idrii žeplo z živim srebrom, de se kot puh vzdigujeta in v zapertih dimnikih v cinober sprijemleta. V terdi, živi skali ga ni znamnja od njih, le v pokah so rudi. Poke, ki jim tudi poti pravijo, so od mere lasú do eniga, tudi 4 ali 6, malo kdaj do 50 ali 100 čevljev široke; take poti velikrat po več sežnjev na ravnost naprej tekó, so bolj pogostne ali redke, zdaj širji, zdaj vozeji, nagnejo se zdaj na desno zdaj na levo, vzdignejo se više ali padejo niže, sploh kakor so popred poke ali pokice bile; tudi se primeri, de, ko do stén nove baže pridejo, na enkrat odmanjkajo.

Če pridejo podzemeljski gázi ali puhi v večî meri v naš podnebni zrak, zamorejo velike vremenske premembe, od katerih učeni še malo ali nič ne